

Vyplňujte jen bílé kolonky!

Formulář vyplňujte na počítači; kolonky se zvětší automaticky podle množství textu.

NETECHNICKÉ SHRNUVÁNÍ PROJEKTU POKUSŮ

Název projektu pokusů

Izolace parazitického prvoka *Toxoplasma gondii* ze tkání a tělních tekutin infikovaných osob a jeho kultivace na laboratorních myších

Doba trvání projektu pokusů Do 1.4.2025

Klíčová slova - maximálně 5 *Toxoplasma gondii*, izolace, kultivace, diagnostika

Účel projektu pokusů - označte jej křížkem (x) do prázdného políčka

základní výzkum

- translační nebo aplikovaný výzkum
vývoj, výroba nebo zkoušení kvality, účinnosti a nezávadnosti léčiv, potravin, krmiv a jiných látek nebo výrobků
ochrana přírodního prostředí v zájmu zdraví a dobrých životních podmínek lidí nebo zvířat
zachování druhů
vyšší vzdělávání nebo odborná příprava
trestní řízení a jiné soudní řízení

Cíle projektu pokusů (např. řešené vědecké neznámé nebo vědecké či klinické potřeby)

Hlavním cílem pokusu je diagnostika toxoplasmózy u rizikových skupin pacientů (především těhotných žen, novorozenců a imunosuprimovaných osob) za účelem prevence závažných následků (nejčastěji poškození plodu při kongenitální toxoplasmóze). Pokusy slouží k detekci toxoplasem v plodové vodě, mozkomíšním moku, oční tekutině, a v dalším biopatickém či sekčním materiálu a k získání isolátů *Toxoplasma gondii*.

Izoláty a kmeny *Toxoplasma gondii* jsou na laboratorních zvířatech kultivovány a udržovány za účelem jejich dalšího srovnání, charakterizace či dalšího možného budoucího využití k dalším pokusům či přípravě antigenů, pozitivních kontrolních vzorků a isolaci DNA pro další analýzy a k použití při vývoji či zkoušení diagnostických metod.

Pravděpodobné potenciální přínosy projektu pokusů (jak by mohlo být dosaženo pokroku ve vašem vědním oboru nebo jaký přínos by z něj člověk či zvířata mohli mít)

Včasná detekce parazitického prvoka *Toxoplasma gondii* u těhotných žen, snížení rizika poškození plodu při kongenitální toxoplasmóze, možnost snížení rizika závažných následků toxoplasmózy u dalších rizikových skupin pacientů. Poznání lokalizace stadií *Toxoplasma gondii* v těle mezihostitele. Charakterizace isolovaných a kultivovaných kmenů a jejich využití při standardizaci a zdokonalování sérologických i molekulárně-genetických diagnostických metod.

Druhy a přibližné počty zvířat, jejichž použití se předpokládá

Použity druh- Myš laboratorní

Dle předběžného odhadu na základě dosavadních zkušeností bude potřeba cca.-30-60 zvířat ročně, tedy maximálně 300 myší za dobu platnosti projektu pokusu.

Jaké jsou očekávané nežádoucí účinky u zvířat? Jaká je navrhovaná míra závažnosti? Jak bude se zvířaty naloženo po skončení pokusu?

Nežádoucí účinky u zvířat závisí na virulenci kmene *Toxoplasma gondii* a na infekční dávce. Zatímco infekce avirulentními kmeny probíhá u myší zpravidla bez zjevných příznaků (závažnost mírná) nebo jen s nevýrazným přechodným zhoršením zdravotního stavu (závažnost střední), je infekce virulentním kmenem (genotyp I) závažná a do cca. 7 dní po infekci může skončit smrtí. Většina isolovaných i používaných kmenů *Toxoplasma gondii* patří mezi avirulentní.

V případě těžkých příznaků infekce budou zvířata usmrcena, aby se zamezilo utrpení zvířat. Po provedení pokusu budou zvířata utracena předávkováním anestetik

Uplatňování 3R (replacement, reduction, refinement)

Nahrázení používání zvířat: Uveďte, proč je nutné použít zvířata a proč nemohou být využity alternativy bez použití zvířat.

Kultivace (hlavně virulentních kmenů) bude provedeno převážně na tkáňových kulturách, avšak v některých případech je nutné použít zvířata. Z důvodu toho, že toxoplasmy kultivované na tkáňových kulturách jsou odlišné od parazitů kultivovaných na laboratorních zvířatech. Rostou pouze ve stadiu tachyzoitů, navíc v nižší koncentraci a s výrazně vyšším podílem buněčných elementů, které prakticky nelze odstranit. Tkáňové cysty s bradyzoity se na tkáňové kultuře netvoří a kultivace cystických kmenů *Toxoplasma gondii* je mimo laboratorní zvířata značně problematická. Isolační pokus na tkáňových kulturách nemá dostatečnou záhytnost a tudíž se v praxi nepoužívá.

Omezení používání zvířat: Vysvětlete, jak lze zajistit použití co nejmenšího počtu zvířat.

Budou použity minimální počty zvířat, které postačí pro udržení isolátu *Toxoplasma gondii*.

Šetrné zacházení se zvířaty: Vysvětlete volbu druhu zvířat a proč se v případě tohoto zvířecího modelu jedná o nejšetrnější použití z hlediska vědeckých cílů.

Vysvětlete obecná opatření, která budou přijata za účelem snížení újmy způsobené zvířatům na minimum.

Zákroky jsou provedeny v narkóze. Budou použity co nejnižší možné infekční dávky *Toxoplasma gondii*. Stav zvířat bude denně sledován. V případě těžkých příznaků infekce budou zvířata usmrcena, aby se zamezilo utrpení zvířat.